

К.е.н., Петухова О.М., Сілакова Г.В.

Національний університет харчових технологій

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В ПЕРІОД ПОГЛИБЛЕННЯ РИНКОВИХ РЕФОРМ

В умовах переходу вітчизняної економіки до ринкових відносин проблеми інвестування набули пріоритетного значення у сфері наукових досліджень і в практичній діяльності суб'єктів господарювання, оскільки саме вони відіграють значну роль у розвитку економіки країни.

Сучасна система фінансування інвестиційної діяльності являє собою складне поєднання джерел, форм і методів фінансування. Важливим етапом у формуванні інвестиційних ресурсів є визначення конкретних джерел і форм їх залучення, бо саме вони забезпечують успішне функціонування підприємства та успішну реалізацію інвестиційних проектів.

В Україні фінансування інвестиційної діяльності здійснюється за рахунок власних фінансових ресурсів і внутрішньогосподарських резервів інвесторів (прибуток, амортизаційні відрахування, кошти фізичних та юридичних осіб і т.д.); позикових коштів (банківські кредити, облігаційні позики і т.п.); залучених фінансових ресурсів інвесторів (кошти від емісії акцій, пайові та інші внески фізичних та юридичних осіб) тощо.

Фінансове забезпечення інвестиційних проектів здійснюється як на безповоротній, так і на поворотній основі. При фінансуванні на безповоротній кошти надаються різними інвесторами на невизначений період в сподіванні отримати в майбутньому доходи від реалізації проекту, що значно перевищують витрати. Джерелами фінансування виступають бюджетні асигнування, кошти позабюджетних фондів, власні кошти інвесторів, а також фінансування за рахунок емісії акцій.

Фінансування на поворотній основі передбачає надання інвестором коштів на визначений термін з умовою їх повернення та отримання прибутку.

В залежності від того, які джерела використовує підприємство для фінансування інвестиційної діяльності, розрізняють такі основні форми фінансування інвестицій, як самофінансування, акціонерне фінансування, державне фінансування, кредитне фінансування, лізингове і змішане фінансування.

Самофінансування інвестиційної діяльності здійснюється за рахунок власних фінансових ресурсів підприємства; основними джерелами при цьому виступають прибуток і амортизаційні відрахування. Така форма фінансування використовується для реалізації короткострокових інвестиційних проектів з низькою нормою рентабельності.

Серед великої кількості джерел формування інвестиційних ресурсів значну роль відіграє емісія акцій або залучення додаткового пайового капіталу. Акціонування як метод фінансування інвестицій найчастіше використовується для реалізації крупномасштабних проектів.

В окремих випадках для фінансування розвитку виробництва використовуються державні кошти, що залучаються на взаємовигідній кредитній основі. Такий метод фінансування забезпечує селективний підхід у використанні державних інвестицій для реалізації найбільш перспективних і ефективних інвестиційних проектів.

Кредитне фінансування є однією із важливих форм фінансового забезпечення інвестиційної діяльності. Воно здійснюється на основі встановлення фінансових взаємовідносин між підприємством і фінансово-кредитною установою шляхом укладання між ними відповідних угод.

Одним із перспективних методів фінансування, що використовується в умовах браку власних ресурсів, а також при вкладеннях у проекти з невеликим періодом експлуатації чи з високим ступенем зміни технологій є лізинг. Такий метод дозволяє підприємству швидко придбавати необхідне йому обладнання не відволікаючи при цьому значних фінансових ресурсів.

Змішане фінансування базується на різних комбінаціях вказаних методів.